

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Filozofski fakultet

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

**Studijski program:
diplomski sveučilišni studij
Povijest (dvopredmetni);
smjer: nastavnički**

**Izvedbeni planovi
Ijetni semestar akademske godine
2020./2021.**

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Osnove poučavanja povijesti					
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički					
Semestar	II.					
Akademска godina	2020./2021.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Ponedjeljkom od 9.35 do 10.55h, uč. 401	Broj sati učioničke nastave	30			
		Broj sati online nastave				
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne					
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Maja Čutić Gorup					
Kabinet	447					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom od 11.00 do 12.30h Četvrtkom od 9.30 do 11.00h					
Telefon	051 265 730					
e-mail	mcutic@ffri.hr					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Studentima će se objasniti značenje i uloga metodike nastave povijesti kao specijalizirane didaktike. Studenti će proučavati kako učenici u nastavi povijesti mogu postići više razine znanja. Objasniti će im se razine znanja, ishodi, korelacije, vještine i koncepti u nastavi povijesti. Usvojiti će znanja o svim tipovima nastavnog sata, metodama i oblicima rada i nastavnim sredstvima u nastavi povijesti. U kolegiju će se objasniti programirana, problemska i projektna nastava povijesti, fleksibilna diferencijacija i suvremen način ocjenjivanja. Objašnjenja će biti popraćena seminarima na kojima će studenti obrađivati i prezentirati teme iz kolegija na temelju recentne literature.						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
Po završetku nastave iz navedenog kolegija student će moći:						
<ul style="list-style-type: none"> - definirati i opisati metodiku nastave povijesti; - objasniti razine znanja, ishode, korelacije, vještine, koncepte, fleksibilnu diferencijaciju i suvremen način ocjenjivanja; - razlikovati i usporediti metode i oblike rada i nastavna sredstva u nastavi povijesti; - procijeniti svrshodnost primjene programirane, problemske i projektne nastave povijesti. 						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
X	X	X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo			
		X				
III. SUSTAV OCJENJIVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave	0.75		0			
Seminar	0.75		20			
Kolokvij	0.5		40			
ZAVRŠNI ISPIT	1		40			
UKUPNO	3		100			
Opće napomene:						
Varijanta 2 sa završnim ispitom						
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti						

završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnom ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. MARINOVIC, Marijana. *Nastava povijesti usmjerena prema ishodima učenja*, Zagreb, 2014.
2. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo. *Didaktičke inovacije u nastavi povijesti*, Zagreb, 1989.
3. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo. *Učenik – istražitelj prošlosti – Novi smjerovi u nastavi povijesti* Zagreb, 2000.
4. časopis *Povijest u nastavi* (izbor članaka)

Odabrana udžbenička literatura.

IZBORNA LITERATURA

- 1.BOGNAR, Ladislav - MATIJEVIĆ, Milan. *Didaktika*, Zagreb, 2005.
- 2.BRAJŠA, Pavao. *Sedam tajni uspješne škole*, Zagreb, 1995.
3. BURKE, Peter. *Očevid: upotreba slike kao povjesnog dokaza*, Zagreb, 2003.
4. KLIPPERT, Heinz. *Kako uspješno učiti u timu*, Zagreb, 2001.
5. RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo - VUČETIĆ, Marko. Kakva danas treba biti nastava povijesti, Zbornik Mire Kolar, Zagreb, 2003.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje nastave je obvezatno. U slučaju preklapanja smije se izostati maksimalno 50 %. Student koji iz bilo kojih razloga izostane više, ne može dobiti potpis nositelja kolegija, niti pristupiti završnom ispitu. Uvjet pristupanja završnom ispitu je također ispunjenje seminarskih obveza i položen kolokvij.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Studenti mogu dobiti informacije na konzultacijama, mailom, na oglasnoj ploči i web stranicama Odsjeka za povijest.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Kontaktiranje s profesorom moguće je na konzultacijama i mailom. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na web stranicama Odsjeka za povijest.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Usmeno

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom kradom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	/
Proljetni izvanredni	/
Ljetni	24.6. i 8.7. u 12h
Jesenski	2.9. i 9.9. u 12h

izvanredni		
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1. 3. 2021.	Uvod u kolegij	
8. 3. 2021.	Predmet, cilj i zadaci metodike nastave povijesti u društvu demokratskih vrijednosti i tolerancije	
15. 3. 2021.	Ishodi učenja u nastavi povijesti	
22. 3. 2021.	Vještine i tehnički koncepti u nastavi povijesti	
29. 3. 2021.	Odnos povijesti prema ostalim nastavnim predmetima	
12. 4. 2021.	Metode i oblici rada u nastavi povijesti	
19. 4. 2021.	Kolokvij	
26. 4. 2021.	Nastavna sredstva u nastavi povijesti	
3. 5. 2021.	Tipovi nastavnog sata u nastavi povijesti	
10. 5. 2021.	Programirana nastava povijesti	
17. 5. 2021.	Problemska nastava povijesti	
24. 5. 2021.	Projektna nastava povijesti	
31. 5. 2021.	Suvremen način ocjenjivanja u nastavi povijesti	
7. 6. 2021.	Završna razmatranja	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1. 3. 2021.	Uvod u seminare	
8. 3. 2021.	Seminarski rad	
22. 3. 2021.	Seminarski rad	
29. 3. 2021.	Seminarski rad	
12. 4. 2021.	Seminarski rad	
19. 4. 2021.	Kolokvij	
26. 4. 2021.	Seminarski rad	
3. 5. 2021.	Seminarski rad	
10. 5. 2021.	Seminarski rad	
17. 5. 2021.	Seminarski rad	
24. 5. 2021.	Seminarski rad	
31. 5. 2021.	Seminarski rad	
7. 6. 2021.	Završna razmatranja	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
definirati i opisati metodiku nastave povijesti	značenje i uloga metodike nastave povijesti kao specijalizirane didaktike	predavanje diskusija frontalni rad izlaganja studenata	Seminar Kolokvij Usmeni ispit
objasniti razine znanja, ishode, korelacije, vještine, koncepte, fleksibilnu diferencijaciju i suvremen način ocjenjivanja	razine znanja, ishodi, korelacije, vještine, tehnički koncepti, fleksibilna diferencijacija, suvremen način ocjenjivanja	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	Seminar Kolokvij Usmeni ispit
razlikovati i usporediti metode i oblike rada i nastavna sredstva u nastavi povijesti;	metode, oblici rada i nastavna sredstva u nastavi povijesti	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	Seminar Kolokvij Usmeni ispit
Procijeniti svrshodnost primjene programirane, problemske i projektne nastave povijesti	programirana, problemska i projektna nastava povijesti	predavanje rad na tekstu diskusija frontalni rad, grupni rad izlaganja studenata	Seminar Usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Povijest revolucija 19. i 20. stoljeća					
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički					
Semestar	II.					
Akademска godina	2020./2021.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	15.55-17.25h, ponedjeljkom učionica 401	Broj sati učioničke nastave	18			
		Broj sati <i>online</i> nastave	12			
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da					
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Vjeran Pavlaković					
Kabinet	F-804					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	utorkom 11-12h, srijedom on-line 11-12h					
Telefon	051/ 265 705					
e-mail	vjeran.pavlakovic@uniri.hr					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Kolegij će preko predavanja analizirati uzroke, tijek i posljedice revolucionarnih društveno političkih promjena 19. i 20. stoljeća. Cilj je podučiti studente o uzrocima, tijeku i posljedicama nasilnih i radikalnih promjena društvenoga i političkog sustava od građanskih do komunističkih revolucija. Cilj je ukazati na mehanizme revolucionarnih mijena u povijesti civilizacije.						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
Očekuje se da će studenti moći:						
<ul style="list-style-type: none"> - prepoznavati činjenice o revolucionarnim događajima 19. i 20. stoljeća - interpretirati i razlikovati građanske i socijalističko-komunističke revolucije - usporediti, klasificirati i objasniti mehanizme i ciljeve socijalno različitih revolucija - sumirati, analizirati, kritički pregledati i definirati revolucije i revolucionarna gibanja 						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
X		X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo			
		X	X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave	0.75		0			
Aktivnost na nastavi	0.25		20			
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5		20			
Kontinuirana provjera znanja 2	0.75		30			
ZAVRSNI ISPIT	0.75		30			
UKUPNO	3		100			
Opće napomene:						
Varijanta 2 sa završnim ispitom						
Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.						
<ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitу student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. 						
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na						

završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Arendt, H. *On Revolution* (New York: Penguin, 2006), str. 12-58
2. Censer, J. *Debating Modern Revolutions* (London: Bloomsbury, 2016)
3. DeFronzo, J. *Revolutions and Revolutionary Movements* (New York: Westview Press, 2007) (odabrana poglavlja)
4. Fitzpatrick, S. *The Russian Revolution*, str. 135-166
5. Forhan, J. *Theorizing Revolutions* (London: Routledge, 1997) (odabrana poglavlja)
6. Lovrenčić, R. "Prva ruska revolucija i građanska javnost u hrvatskoj," *Radovi* (1971)
7. Parker, D. *Revolutions and the Revolutionary Tradition in the West* (London: Routledge, 2000) (odabrana poglavlja)
8. Pavlaković, V. *Jugoslaveni u Španjolski građanski rat* (Beograd: Rosa Luxemburg, 2018)
9. Tilly, C. *Europske revolucije 1492.-1992.*, Zagreb-Podgorica: Politička kultura, CID, 2006. (odabrana poglavlja)
10. Filmovi – *Land and Freedom; Che* (prvi dio)

IZBORNA LITERATURA

1. Antoljak, S. "Odjeci i posljedice Francuske revolucije u hrvatskim zemaljama", *Radovi* (1989)
2. Korunić, P. "Jugoslavenska ideja u Hrvatskoj i Slovenskoj politici za revolucije 1848", *Radovi* (1981)
3. Potrebica, F. "Sisak za revolucije 1848", *Radovi* (1994)
4. Šidak, J. "Prilozi hrvatskoj povijesti za revolucije 1848", *Radovi* (1976)
5. Online reader

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja i sudjelovati u diskusijama, posebni bodovi su odobreni za gostujuća predavanja uz kratke osvrte.

Također su dužni prije izlaska na završni ispit predati drugi samostalni rad.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- mrežne stranice Merlin
- Konzultacije
- Oglasna ploča Odsjeka za povijest
- E-pošta
- Web stranica fakulteta

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- usmeno na konzultacijama
- e-pošta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Potrebno je osvojiti barem 15 bodova (50%) na završnom ispitu za prolaz na kolegiju.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Prvi samostalni rad: Revolucije i kultura sjećanja (3-4 stranice). Potrebno je identificirati mjesto sjećanja povezano s revolucijom (NOB, Revolucije 1848, Francuske Revolucije i sl.), npr. Spomenik ili spomen ploča, fotografirati objekat, navesti informacije o povijesnom događaju, navesti informacije o spomen obilježju (autor, kad je postavljeno, članak iz novine, itd.) i kratki osvrt kako njeguje kulturu sjećanja. Minimum 3 znanstvena izvora (obvezna literatura, znanstveni časopisi, arhivski materijal). Mogućnost rezultate staviti na webstranicu Monument Hunter (www.framnat.eu).

Drugi samostalni rad: Istraživanje o revolucijama (7-10 stranice). Potrebno je izabrati jedan aspekt bilo koje revolucije i analizirati kroz teorije i metodologije razvijene u kolegiju. Dogovor o temi

unaprijed s profesorom.

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	
Proljetni izvanredni	
Ljetni	14.6, 28.6 - 11h
Jesenski izvanredni	8.9, 9.9 – 11h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1.3	Uvod i Metodologija	
8.3	Pojam i značaj revolucije u političkoj i društvenoj povijesti, podjela revolucija prema nositeljima i ciljevima. Uvod u revolucije 18.-19. stoljeća, Američki rat za neovisnost	
15.3	Francuska revolucija 1789. Kultura revolucije, umjetnost i revolucionarni ciklusi u Francuskoj Radionica – pisanje samostalnih radova	
22.3		Kultura sjećanja i revolucije, Proljeće naroda 1848.
29.3		Revolucionarne države 1: Kineska revolucija
5.4	NEMA NASTAVE	NEMA NASTAVE
12.4		Pariška komuna 1871. i začeci teorije socijalističke revolucije radničke klase
19.4		Revolucionarne države 2: Ruske revolucije (1905. i 1917.)/ Prvi samostalni rad
26.4	Meksička revolucija i Španjolski građanski rat	
3.5		Film i revolucije: Rasprava o filmu Land and Freedom
10.5	Rat i revolucija u bivšoj Jugoslaviji	
17.5	Revolucije 1989. (radionica 1989.)	
24.5		Revolucionarne države 3: Iranska revolucija
31.5	Kubanska revolucija i revolucije u Latinskoj Americi (rasprava o filmu Che)	
7.6	Arapsko proljeće// Drugi samostalni rad	

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
prepoznavati činjenice o revolucionarnim događajima 19. i 20. stoljeća	Proučavanje povijesti revolucija	Znanstvena literatura i nastava	Završni ispit
interpretirati i razlikovati građanske i socijalističko-komunističke revolucije	Proučavanje teorije revolucije	Znanstvena literatura i nastava	Završni ispit, seminarski radovi
usporediti, klasificirati	Istraživanje i pisanje	Rad s mentorima	Samostalni radovi,

i objasniti mehanizme i ciljeve socijalno različitih revolucija	znanstvenih radova		konferencije i radionice
sumirati, analizirati, kritički pregledati i definirati revolucije i revolucionarna gibanja	Razvijanje vještine za istraživanje studije slučaja	Rad s mentorima, terenski rad, sudjelovanje na radionicama	Samostalni radovi, konferencije i radionice

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Školska praksa					
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički					
Semestar	IV.					
Akademска godina	2020./2021.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	0+15+45					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Srijedom, 10.15-11.50, uč. 402	Broj sati učioničke nastave	60			
		Broj sati online nastave				
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne					
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Maja Ćutić Gorup					
Kabinet	447					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom od 11.00 do 12.30h Četvrtkom od 9.30 do 11.00h					
Telefon	051 265 730					
e-mail	mcutic@ffri.hr					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Hospitacije, pokusna i ogledna predavanja, rad s mentorom. Praćenje oglednih predavanja i diskusije. Završna analiza nastavne prakse.						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
Očekuje se da će studenti nakon završene prakse u osnovnoj i srednjoj školi moći samostalno:						
<ul style="list-style-type: none"> - opisati osnovnoškolski i srednjoškolski sustav RH - opisati i upotrijebiti školsku dokumentaciju - napisati pripreme za predavanja - definirati ciljeve i ishode - primjeniti znanje iz kolegija nastavničkog modula - održati predavanje i primjeniti poznavanje različitih tipova sata - objasniti važnost kreativnosti na satu - definirati i objasniti programiranu, problemsku i projektnu nastavu povijesti, fleksibilnu diferencijaciju i suvremen način ocjenjivanja - objasniti metodologiju znanstvenih istraživanja u povjesnom obrazovanju. 						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
	X	X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Vježbe			
X		X	X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave	1.5		0			
Školska praksa u osnovnoj školi	0.55		40			
Školska praksa u srednjoj školi	0.55		40			
Seminar	0.4		20			
UKUPNO	3		100			
Opće napomene:						
Varijanta 1 bez završnog ispita						
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.						

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

MARINOVIC, MARIJANA, Nastava povijesti usmjerena prema ishodima učenja, Zagreb, 2014.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo, Didaktičke inovacije u nastavi povijesti, Zagreb, 1989.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo, Učenik – istražitelj prošlosti – Novi smjerovi u nastavi povijesti, Zagreb, 2000.

STRADLING, Robert, Nastava europske povijesti 20. stoljeća, Zagreb, 2003.

STRADLING, Robert, Multiperspektivnost u nastavi povijesti, Zagreb, 2005.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, MZO, Zagreb, 2020.

IZBORNA LITERATURA

BRATANIĆ, Marija, Mikropedagogija, Zagreb, 1993.

BRAJŠA, Pavao, Sedam tajni uspješne škole, Zagreb, 1995.

GROSS, Mirjana, Suvremena historiografija – Korijeni, postignuća, traganja, Zagreb, 1996.

KLIPPERT, Heinz, Kako uspješno učiti u timu, Zagreb, 2001.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo - VUČETIĆ, Marko, Kakva danas treba biti nastava povijesti, Zbornik Mire Kolar, Zagreb, 2003.

BURKE, Peter, OČEVID – Upotreba slike kao povjesnog dokaza, Zagreb, 2003.

RENDIĆ-MIOČEVIĆ, Ivo, Oživjela Hrvatska – problemski priručnik, Zagreb, 2004.

SONTAG, Susan, Prizori tuđeg stradanja, Zagreb, 2005.

JENKINS, Keith, Promišljanje historije, Zagreb, 2008.

NIKOLIĆ JAKUS, Zrinka, Uvod u studij povijesti: historiografski praktikum, Zagreb, 2008.

Odabrana udžbenička literatura iz: Katalog za osnovnu školu za šk. god. 2019./2020., MZO

Katalog za strukovnu školu za šk. god. 2019./2020., MZO

Katalog za gimnaziju za šk. god. 2019./2020., MZO

Časopis *Povijest u nastavi* (odabrani radovi)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Hospitacije u osnovnoj i srednjoj školi, pisanje priprema za nastavne jedinice, izvedba pokusnog i ocjenskog sata u osnovnoj i srednjoj školi, redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje na seminaru.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Studenti mogu dobiti informacije na konzultacijama, mailom, na oglasnoj ploči i web stranicama Odsjeka za povijest.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Kontaktiranje s profesorom moguće je na konzultacijama i mailom. Preporučuje se redovito pratiti službene obavijesti na web stranicama Odsjeka za povijest.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	/
Proljetni izvanredni	/
Ljetni	23.6. i 7.7. 2021. u 12h
Jesenski izvanredni	1.9. i 8.9. 2021. u 12h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)			
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – online nastava	
28. 4. 2021.	Uvod u seminare; osvrt na školsku praksu u osnovnim i srednjim školama		
5. 5. 2021.	Seminarski rad		
12 .5. 2021.	Seminarski rad		
19. 5. 2021.	Seminarski rad		
26. 5. 2021.	Seminarski rad		
2. 6 . 2021.	Seminarski rad		
9. 6. 2021.	Terenskanastava- posjet Pomorskom i povjesnom muzeju Hrvatskog primorja- radionice za učenike osnovnih škola u sklopu nastave povijesti Završna razmatranja		

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Opisati osnovnoškolski i srednjoškolski sustav RH	hospitacije i seminarski rad (program i uputnik nastavnog predmeta Povijest u osnovnoj i srednjoj školi; nastavni proces u osnovnoj i srednjoj školi)	grupni rad, diskusija	seminar
Opisati i upotrijebiti školsku dokumentaciju	hospitacije i seminarski rad (matična knjiga učenika, registar učenika upisanih u matičnu knjigu, razredna knjiga, knjige evidencije, mapa stručne prakse, spomenica škole i dr.)	hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi, probni i ocjenski sat studenata u osnovnoj i srednjoj školi	ocjenski sat u osnovnoj i srednjoj školi
Napisati pripreme za predavanja	Hospitacije i seminarski rad (u pripremi za nastavnu jedinicu treba navesti cilj, vještine, razine znanja, ishode, nastavna sredstva, metode i oblike rada, plan ploče i artikulaciju sata)	Hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi, probni i ocjenski sat studenata u osnovnoj i srednjoj školi	ocjenski sat u osnovnoj i srednjoj školi seminar
Definirati ciljeve i ishode	Hospitacije i seminarski rad (cilj za svaku nastavnu jedinicu i ishodi koji su razrađeni u artikulaciji sata)	Hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi, probni i ocjenski sat studenata u osnovnoj i srednjoj školi	ocjenski sat u osnovnoj i srednjoj školi seminar
Primijeniti znanje iz kolegija nastavničkog modula	Hospitacije i seminarski rad (Tijekom školske prakse te pri pripremi za probni i ocjenski sat u školama student će	Hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi, probni i ocjenski sat studenata u osnovnoj i srednjoj školi	ocjenski sat u osnovnoj i srednjoj školi

	primijeniti znanja iz kolegija nastavničkog modula: pristupi u poučavanju, digitalna metodologija u nastavi povijesti, arhivsko gradivo u nastavi povijesti i dr.)		
Održati predavanje i primijeniti poznavanje različitih tipova sata	Hospitacije i seminarski rad (obrada nastavne jedinice te ponavljanje i sistematizacija nastavnih jedinica)	Hospitacije studenata u osnovnoj i srednjoj školi, probni i ocjenski sat studenata u osnovnoj i srednjoj školi	Ocjenski satovi u osnovnoj i srednjoj školi
Objasniti važnost kreativnosti na satu	Hospitacije i seminarski rad (postizanje kreativnosti na satu uporabom različitih oblika i metoda rada s ciljem postizanja viših razina znanja, vještina te poticanja motivacije za učenje)	radionica grupni rad, diskusija izlaganja studenata	seminar
Definirati i objasniti programiranu, problemsku i projektnu nastavu povijesti, fleksibilnu diferencijaciju i suvremen način ocjenjivanja	Hospitacije i seminarski rad (programirana, problemska i projektna nastava, fleksibilna diferencijacija, suvremen način ocjenjivanja)	frontalni rad radionica grupni rad, diskusija	seminar
Objasniti metodologiju znanstvenih istraživanja u povjesnom obrazovanju	Hospitacije i seminarski rad (analiza povijesnih izvora; samostalni rad učenika: referati, seminari, eseji)	radionica grupni rad, diskusija izlaganja studenata	seminar

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Identiteti u ranosrednjovjekovnoj Europi		
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički		
Semestar	IV.		
Akademска godina	2020./2021.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Broj sati učioničke nastave	-
		Broj sati online nastave	30
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Goran Bilogrivić		
Kabinet	F-438		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	UTO 13:30-14:15, ČET 11:00-12:00 h		
Telefon	051/265-732		
e-mail	goran.bilogrivic@uniri.hr		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Na kolegiju se, među ostalim, obrađuju sljedeće teme:			
Definiranje i objašnjenje temeljnih pojmove - identitet i etnicitet; primordijalizam i instrumentalizam, esencijalizam i konstruktivizam.			
Rimsko Carstvo i "barbarski narodi"; velike seobe plemena i naroda ili asimilacija?; "Bečka škola" i W. Goffart.			
Origo gentis, tradicijske jezgre i etnogeneza; konstruiranje ranosrednjovjekovnih identiteta kroz povjesne narative.			
Etnički identiteti u germanskom svijetu.			
Etnicitet i identitet u Bizantskome Carstvu; romanstvo, Romani i Drugi.			
Slaveni; dugi kontinuitet slavenskog identiteta ili njegovo formiranje kroz prizmu Bizantskog Carstva?; sklavinije i pojedinačni slavenski identiteti.			
Ranosrednjovjekovni identiteti i arheologija; materijalna kultura i etnicitet; arheološki nalazi i njihovo tumačenje u kontekstu identiteta; materijalni "dokazi" etniciteta?; paganstvo – kršćanstvo.			
Genetička i antropološka istraživanja i ranosrednjovjekovni etnicitet.			
Ranosrednjovjekovni identiteti i stvaranje modernih nacionalnih država; traganje za drevnim korijenima naroda; (zlo)upotreba ranosrednjovjekovnih identiteta u suvremene političke svrhe.			
Rodni, religijski i drugi društveni identiteti.			
Posebna pozornost bit će posvećena problematici i pitanjima formiranja ranosrednjovjekovnog hrvatskog identiteta: prikaz tradicionalnih tumačenja podrijetla i dooeobe Hrvata; analiza sačuvanih izvora i dekonstrukcija modernih narativa; etnogeneza, postmodernizam i novi pristupi.			
ČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Po odslušanom kolegiju studenti će biti sposobni:			
- objasniti i razlikovati najnovije teorije i promišljanja o ranosrednjovjekovnim etničkim identitetima			
- kritički vrednovati izvore i sekundarnu historiografsku literaturu			
- prepoznati pojedine načine na koje se ranosrednjovjekovni identiteti upotrebljavaju u političke svrhe te ih dekonstruirati u odnosu na primarne izvore			
- argumentirano raspravljati o različitim problemima vezanima uz ranosrednjovjekovne identitete i donositi samostalne zaključke			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x

Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x		x	x
III. SUSTAV OCJENJVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0.75		0
Aktivnost u nastavi	0.25		12
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5		24
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5		24
Esej	1		40
UKUPNO	3		100

Opće napomene:

Tijekom semestra se pišu dva kolokvija, prisustovanje kojima je obavezno. Mogućnosti naknadnog pisanja ili ispravaka kolokvija neće biti.

Studenti su obvezni napisati esej na odabranu temu u okviru kolegija i predati ga do zadanog roka.

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

AMORIM, C. E. G. et al., "Understanding 6th-century barbarian social organization and migration through paleogenomics", *Nature Communications*, 9 (3547), 2018., str. 1-11.

BUDAK, Neven, "Razvitak hrvatskog etničkog identiteta", u: Z. Nikolić Jakus (ur.), *Nova zraka u europskom svjetlu. Hrvatske zemlje u ranome srednjem vijeku (oko 550 – oko 1150)*, Zagreb: Matica hrvatska, 2015., str. 73-88.

CURTA, Florin, "The Making of the Slavs. Slavic Ethnogenesis Revisited", u: J. Repić - A. Bartulović - K. Sajovec Altshul (ur.), *MESS and RAMSES II, Mediterranean Ethnological Summer School. Vol. 7.*, Ljubljana, 2008., str. 277-307.

CURTA, Florin, "Etnicitet u rano-srednjovjekovnoj arheologiji: primjer rano-slavenskih nalaza u jadranskoj regiji", *Starohrvatska prosvjeta*, ser. III., 37, 2010., str. 17-50.

DZINO, Danijel, "Novi pristupi izučavanju ranog hrvatskog identiteta", *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, 41, 2009, str. 33-54.

GARIPZANOV, Ildar – GEARY, Patrick J. – URBAŃCZYK, Przemław (ur.), *Franks, Northmen and Slavs: Identities and State Formation in Early Medieval Europe*, Turnhout: Brepols, 2008. (odabrana poglavlja)

GILLETT, Andrew (ur.), *On Barbarian Identity. Critical Approaches to Ethnicity in the Early Middle Ages*, Turnhout: Brepols, 2002. (odabrana poglavlja)

MALEŠEVIĆ, Siniša, *Sociologija etniciteta*, Beograd: Fabrika knjiga, 2009. (odabrana poglavlja)

NOBLE, Thomas F. X. (ur.), *From Roman Provinces to Medieval Kingdoms*, London – New York: Routledge, 2006. (odabrana poglavlja)

SEKULIĆ, Duško, "Etničnost kao društvena konstrukcija", *Migracijske i etničke teme*, 23/4, 2007., str. 347-372.

STOURAITIS, Yannis, "Reinventing Roman Ethnicity in High and Late Medieval Byzantium", *Medieval Worlds*, 5, 2017., str. 70-94.

I drugi odabrani članci i poglavlja.

IZBORNA LITERATURA

BAK, J., JARNUT, J., MONNET, P., SCHNEIDEMÜLLER, B. (ur.), *Gebrauch und Missbrauch des Mittelalters, 19.–21. Jahrhundert / Uses and Abuses of the Middle Ages: 19th-21st Century*, München: Wilhelm Fink, 2009.

BILOGRIVIĆ, Goran, "Urne, Slaveni i Hrvati. O paljevinskim grobovima i doseobi u 7. stoljeću", *Zbornik Odsjeka za povjesne znanosti Zavoda za povjesne i društvene znanosti HAZU*, 36, 2018., str. 1-17.

- BUDAK, Neven (ur.), *Etnogeneza Hrvata*, Zagreb: Školska knjiga, 1995. (odabrana poglavlja)
- BORRI, Francesco, "White Croatia and the arrival of the Croats: an interpretation of Constantine Porphyrogenitus on the oldest Dalmatian history", *Early Medieval Europe*, 19/2, 2011., str. 204-231.
- ČIČAK-CHAND, Ružica – KUMPES, Josip, Etničnost, nacija, identitet: Hrvatska i Europa, Zagreb: Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 1998. (odabrana poglavlja).
- DZINO, Danijel, *Becoming Slav, Becoming Croat: Identity transformations in post-Roman Dalmatia*, Leiden – Boston: Brill, 2010.
- GEARY, P., KLANICZAY, G. (ur.), *Manufacturing Middle Ages: Entangled History of Medievalism in Nineteenth-Century Europe*, Leiden – Boston: Brill, 2013.
- HERŠAK, Emil (ur.), *Etničnost i povijest*, Zagreb: Institut za migracije i narodnosti – Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 1999. (odabrana poglavlja).
- MARGETIĆ, Lujo, *Dolazak Hrvata*, Split: Književni krug, 2001. (odabrana poglavlja).
- ŠLAUS, Mario, "Kraniometrijska analiza srednjovjekovnih populacija središnje Europe: novi dokazi o ekspanziji hrvatskih populacija tijekom 10. do 13. stoljeća", *Opuscula archaeologica*, 23-24, 1999-2000., str. 273-284.

I drugi odabrani članci i poglavlja.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni prisustvovati na 70% sati. Prisutnost na nastavi mora biti aktivna. To znači da se od studenata očekuje da dolaze spremni na nastavu i da odrade sve prethodno zadane obaveze i zadatke. Za svako će im predavanje biti dodijeljena određena literatura koju će morati pročitati, kako bi ju mogli sažeto usmeno predstaviti i o njoj raspravljati.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Merlin, oglasna ploča, web stranice, elektronička pošta.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Studenti mogu kontaktirati nastavnika:

- osobno u vrijeme konzultacija
- elektroničkom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

-

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	-
Proletni izvanredni	-
Ljetni	17. 6. i 1. 7.
Jesenski izvanredni	1. i 8. 9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1.		Uvod u kolegij.
2.		Identitet i etnicitet – temeljni pojmovi i koncepti.
3.		Velika seoba naroda i etnogeneza – Romani i Germani.
4.		Barbarski identiteti na Zapadu.
5.		Slaveni i slavizacija.
6.		Etnicitet i identitet u Bizantskome Carstvu.
7.		Kolokvij 1

8.		Rodni, religijski i drugi društveni identiteti.
9.		Ranosrednjovjekovni identiteti i arheologija Rok za prijavu teme eseja .
10.		Genetička i antropološka istraživanja i ranosrednjovjekovni etnicitet.
11.		Ranosrednjovjekovni identiteti i moderne nacije.
12.		Identiteti u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj I
13.		Kolokvij 2
14.		Identiteti u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj II Rok za predaju eseja .
15.		Završna razmatranja.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Objasniti i razlikovati najnovije teorije i promišljanja o ranosrednjovjekovnim etničkim identitetima.	Definiranje i objašnjenje temeljnih pojmova - identitet i etnicitet; primordijalizam i instrumentalizam, esencijalizam i konstruktivizam. Rimsko Carstvo i "barbarski narodi"; velike seobe plemena i naroda ili asimilacija?; "Bečka škola" i W. Goffart. Origo gentis, tradicijske jezgre i etnogeneza; konstruiranje ranosrednjovjekovnih identiteta kroz povijesne narative.	- predavanja - rasprava	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi
Kritički vrednovati izvore i sekundarnu historiografsku literaturu.	Rimsko Carstvo i "barbarski narodi"; velike seobe plemena i naroda ili asimilacija?; "Bečka škola" i W. Goffart. Origo gentis, tradicijske jezgre i etnogeneza; konstruiranje ranosrednjovjekovnih identiteta kroz povijesne narative.	- predavanja - rasprava - rad na izvorima (samostalni i grupni) - pisanje eseja	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - esej
Prepoznati pojedine načine na koje se ranosrednjovjekovni identiteti upotrebljavaju u političke svrhe te ih dekonstruirati u odnosu na primarne izvore.	Rimsko Carstvo i "barbarski narodi"; velike seobe plemena i naroda ili asimilacija?; "Bečka škola" i W. Goffart. Origo gentis, tradicijske jezgre i etnogeneza; konstruiranje ranosrednjovjekovnih identiteta kroz povijesne narative.	- predavanja - rasprava - rad na izvorima (samostalni i grupni) - pisanje eseja	- sudjelovanje u raspravi - esej
Argumentirano raspravljati o različitim problemima vezanima uz ranosrednjovjekovne identitete i donositi samostalne zaključke.	Etnički identiteti u germanskom svijetu. Etnicitet i identitet u Bizantskome Carstvu; romanstvo, Romani i Drugi. Slaveni; dugi kontinuitet slavenskog identiteta ili njegovo formiranje kroz prizmu Bizantskog Carstva?; sklavinije i pojedinačna slavenski identiteti. Ranosrednjovjekovni identiteti i arheologija;	- predavanja - rasprava - pisanje eseja	- kolokviji - sudjelovanje u raspravi - esej

	<p>materijalna kultura i etnicitet; arheološki nalazi i njihovo tumačenje u kontekstu identiteta; materijalni "dokazi" etniciteta?; paganstvo – kršćanstvo.</p> <p>Genetička i antropološka istraživanja i ranosrednjovjekovni etnicitet.</p> <p>Ranosrednjovjekovni identiteti i stvaranje modernih nacionalnih država; traganje za drevnim korjenima naroda; (zlo)upotreba ranosrednjovjekovnih identiteta u suvremene političke svrhe.</p> <p>Rodni, religijski i drugi društveni identiteti.</p> <p>Problematika formiranja ranosrednjovjekovnog hrvatskog identiteta.</p>		
--	--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Politički i pravni aspekti moderne povijesti Zapadne Hrvatske u 20. stoljeću					
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički					
Semestar	IV.					
Akademска godina	2020./2021.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave		Broj sati učioničke nastave	/			
		Broj sati online nastave	30			
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da (engleski i talijanski jezik)					
Nositelj kolegija	Doc.dr.sc. Andrea Roknić Bežanić					
Kabinet	F448					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	utorak 10.00-11.00 i srijeda 15.00-16.00					
Telefon	051/265-720					
e-mail	arkonic@ffri.hr					
Suradnik na kolegiju	dr.sc. Ivan Jeličić, poslijedoktorand i prof.dr.sc. Budislav Vukas, ml.					
Kabinet	F435					
Vrijeme za konzultacije	Nakon nastave i po dogovoru putem e-maila					
Telefon	/					
e-mail	ivanjelicic@uniri.hr					
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Kolegij uključuje sljedeće sadržaje:						
<p>Državnopravne promjene nakon Prvog svjetskog rata (1918.-1924.) – talijanski politički pluralizam nakon ujedinjenja Italije – diplomatski kontekst – međunarodnopravna rješenja; 2. Zapadna Hrvatska u zbivanjima nakon Drugog svjetskog rata (1945. – 1954.) – diplomatski odnosi i međunarodnopravna rješenja – politička konfiguracija Rijeke nakon Drugog svjetskog rata i sjedinjenje sa Sušakom (1945.-1948.) – tendencije razvitka Rijeke u socijalističkoj Jugoslaviji – problematika razgraničenja s Italijom – pravni kontekst – Slobodni Teritorij Trsta – 3. Zapadna Hrvatska nakon dogovora o granici 1954. – pravna rješenja (pravna regulacija položaja nacionalnih manjina) – politička arhitektura u Rijeci i Istri u vremenu nacionalnog pokreta (1960-te -1971.) – gospodarska konsolidacija Zapadne Hrvatske u socijalističkoj Jugoslaviji; 4. Nova diplomatska kriza u talijansko-jugoslavenskim odnosima 1970- tih – Osimski sporazumi – osobitosti političkih kretanja u osamdesetim godinama XX. stoljeća; 5. Državnopravni aspekti konstituiranja hrvatske i slovenske samostalnosti i suvremenih trendova hrvatsko-slovensko-talijanskih odnosa nakon 1990. – državnopravni procesi konstituiranja hrvatske i slovenske samostalnosti – međunarodno pravo i sukcesija državne granice – utvrđivanje državne granice na moru – sukcesija u pitanjima pravnog položaja nacionalnih manjina – utjecaj povijesnih mijena na suvremena kretanja - oblikovanje jadranskih odnosa u europskom integracijskom kontekstu.</p>						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
Očekuje se da će studenti nakon položenog ispita postignu razinu koja će im omogućiti da budu u stanju prepoznati, argumentirano definirati, opisati i kritično protumačiti najvažnija pitanja iz moderne povijesti Zapadne Hrvatske u 20. st.						
Očekuje se poznavanje događaja i procesa, osoba, kronologije, kao i nekih specifičnosti državnopravne problematike.						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
X		X	X			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo			

III. SUSTAV OCJENJVANJA		
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0,75	0
Aktivnost u nastavi	0	10
Kolokvij	1	30
Samostalni rad	0,5	30
Esej	0,75	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Studenti su dužni položiti kolokvij s minimalno 50% bodova, ukoliko ne polože biti će organiziran ispravak kolokvija. Kolokvij će se sastojati od 3 esejska pitanja.

Samostalni rad se sastoji od obrade odabrane teme.

Esej se piše u zadnjem tjednu nastave i potrebno je skupiti 50% bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Dukovski, Darko, Istra i Rijeka u prvoj polovici 20. stoljeća (1918.-1947.), Leykam international, Zagreb, 2011. (odabrana poglavlja)
2. Dukovski Darko, Istra i Rijeka u Hrvatskom proljeću, Alinea d.o.o., Zagreb, 2007. (odabrana poglavlja)
3. Pravni leksikon, Hrvatski leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, Zagreb, 2007.
4. Povijest Rijeke, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1988. (odabrana poglavlja)
5. Rijeka, geografija, etnologija, ekonomija, saobraćaj, povijest, kultura. Zbornik, Matica hrvatska, Zagreb, 1953. (odabrana poglavlja)
6. Vukas Budislav, Osimske sporazume i hrvatsko-talijanski odnosi – pravnopovijesni kontekst – Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2007. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

1. Bartulović, Željko, Sušak 1919. – 1947. – državnopravni položaj grada, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Državni arhiv Rijeka, Adamić, Rijeka, 2004. (odabrana poglavlja)
2. Čepulo Dalibor, Hrvatska pravna povijest u europskom kontekstu – od srednjeg vijeka do suvremenog doba, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2012. (odabrana poglavlja)
3. Engelsfeld Neda, Povijest hrvatske države i prava – razdoblje od 18. do 20 stoljeća, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, bilo koje od tri izdanja (odabrana poglavlja)
4. Giron, Antun, Zaobići Ingridstellung. Riječko područje u završnici Drugog svjetskog rata, Povjesno društvo Rijeka, Rijeka, 1995.
5. Giron, Antun, Zapadna Hrvatska u Drugom svjetskom ratu, Adamić, Rijeka, 2004.
6. Vukas, B., Državnopravni položaj Grada Rijeke od 1945. do Osimskih sporazuma 1975. godine- stručni doprinos u Spomen knjizi Prve Riječke Hrvatske Gimnazije 1627. do 2007., izdavač: Prva Riječka Hrvatska Gimnazija, Rijeka, 2007., str. 76 – 87.
7. Vukas, B., Tršćanska kriza u prijelomnim vremenima prve polovice 50-tih godina XX. stoljeća – diplomatsko-političko i državnopravno razmatranje, *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, Vol. 28, Br. 2, 2007., str. 1017 – 1065.
8. Vukas, B., Glavne odrednice državnopravnog položaja Istre i Vološćanskog područja od 1943. do 1947. – uz 60. obljetnicu stupanja na snagu Mirovnog ugovora s Italijom (15. rujan 1947. – 15. rujan 2007.) – *Časopis za povijest Zapadne Hrvatske*, God. II. III., Svezak 2-3,

- Rijeka, 2007., 2008. str. 105-124.
9. Vukas, B., Neka pitanja kršenja međunarodnog prava talijanskih okupacijskih vlasti na području Zapadne Hrvatske i Kastavštine u razdoblju od 1941. do 1943., (u koautorstvu s Anom Anić, dipl theol.), *Zbornik Kastavštine*, XVI., Kastav, 2008., str. 29-49.
  10. Vukas, B., „Pax Adriatica“ – New Features of the Croatian (Slovenian) Italian Relations Aimed to Shaping the Coexistence Identity (Legal and Historical Context)“ Poglavlje u knjizi: Die Identität Europas – Was ist „europäisch“?, Konrad Scoll und Gerald G. Sander (Hrsg.), Schriften zu Mittel – und Osteuropa in der Europäischen Integration, Verlag Dr. Kovač, Hambrug, 2011. str. 275 – 292.
  11. Vukas, B., Talijanska okupacijska politika u Istri i Kastavštini u drugoj polovici 1918. godine – pravni aspekti, *Zbornik Kastavštine*, XIX., Kastav, 2011., str. 71- 89.
  12. Andrea Roknić Bežanić, Uloga i djelovanje katoličke zajednice mladih Synaxis u riječkome Hrvatskom proljeću, *Croatica Christiana periodica*, br.71., Zagreb, 2013., str. 155-170.
  13. Andrea Roknić Bežanić, Uspostava i organizacija civilnih i vojnih vlasti u poslijeratnoj Rijeci, *Časopis za povijest Zapadne Hrvatske*, god. VI. i VII., sv. 6. i 7., Rijeka, 2011.-2012., str. 163-177.
  14. Andrea Roknić, Gospodarska situacija u Općini Rijeka 1970.-1972. godine, *Rijeka*, god. XII., sv. I, Rijeka, 2007., str. 25-39.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti redovotiti na nastavi (70%). Od studenata se očekuje izvršavanje tijekom nastave svih zadanih obveza te aktivno sudjelovanje u nastavi

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

konzultacije

Web stranice Filozofskog fakulteta tj. Odsjeka za povijest

Oglasna ploča Odsjeka za povijest

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

konzultacije

e-pošta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Skupljanje bodova kroz nastavu.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	/
Proljetni izvanredni	/
Ljetni	18.6. i 2.7.
Jesenski izvanredni	2.9. i 9.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1.		Uvodno predavanje
2.		Historiografski pregled; ključni pojmovi, pravni i politički položaj Rijeke i Istre uoči Prvog svjetskog rata. Prvi svjetski rat, front na Soči, posljedice rata na političku kartu Europe
3.		D'Annunzio u Rijeci. Slobodna Država Rijeka

4.		Rijeka i Istra u neposrednom poraću (1918.-1924.): granice Kr. SHS na konferenciji mira u Versaillesu, Rapalski i Rimski ugovori
5.		Državnopravni aspekti talijanske vladavine u Rijeci i Istri (1918. – 1943.)
6.		Uskrsni praznici
7.		Prijelazno razdoblje sjedinjenja Istre i Rijeke s Hrvatskom u Jugoslaviji (1945.-1947.)
8.		Prijelazno razdoblje (1947. – 1954.) u svjetlu međunarodnog prava i opće pravne doktrine.
9.		Talijanska nacionalna zajednica u Istri i Rijeci u drugoj polovici 20. stoljeća („fojbe“, migracije, Talijanska unija)
10.		Osimski sporazumi – osobitosti političkih kretanja u osamdesetim godinama XX. stoljeća
11.		Kolokvij
12.		Pravni procesi izgradnje i oblikovanja „jadranskog mira“ – od Osimskih sporazuma 1975. do suvremenih izazova stabilnosti i dobrosusjedstva u svjetlu europskih integracija. Suvremeni trendovi hrvatsko-slovensko-talijanskih odnosa nakon 1990.– međunarodno pravo i sukcesija državne granice, utvrđivanje državne granice na moru
13..		Politička arhitektura u Rijeci i Istri u vremenu nacionalnog pokreta (1960-te - 1971.) – gospodarska konsolidacija Zapadne Hrvatske u socijalističkoj Jugoslaviji
14.		Esej
15.		Zaključno predavanje

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepoznati, argumentirano definirati, opisati i kritično protumačiti najvažnija pitanja iz moderne povijesti Zapadne Hrvatske u 20. st.	Teme iz političke i pravne povijesti Zapadne Hrvatske u 20. st.	Predavanje, individualni rad, grupni rad, diskusija	Diskusija, kolokvij, ispit
Pravilno interpretirati političko-pravne procese		Predavanje, individualni rad, grupni rad, diskusija	Diskusija, kolokvij, ispit
Primijeniti usvojene sadržaje	Samostalni rad	Individualni rad	Pismeni rad i prezentacija

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU					
Naziv kolegija	Povijest Italije u 20. stoljeću				
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički				
Semestar	IV.				
Akademска godina	2020./2021.				
Broj ECTS-a	3				
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0				
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Po dogovoru sa studentima.	Broj sati učioničke nastave			
		Broj sati <i>online</i> nastave	30		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne				
Nositelj kolegija	Izv.prof.dr.sc. Mila Orlić				
Kabinet	445				
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Od ponedjeljka do petka, po dogovoru putem mejla.				
Telefon	051/265-735				
e-mail	milaorlic@uniri.hr				
Suradnik na kolegiju					
Kabinet					
Vrijeme za konzultacije					
Telefon					
e-mail					
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA					
SADRŽAJ KOLEGIJA					
Tijekom kolegija će se analizirati povjesna događanja u Italiji nakon Drugog svjetskog rata te proces stvaranja Republike Italije. Cilj kolegija je ukazati na političke i društvene promjene koje su se dogodile u Italiji u drugoj polovici XX. stoljeća. Posebna pozornost bit će posvećena stvaranju, tijeku i posljedicama "crvenog" i "crnog" terorizma iz '70.-ih godina, stvaranju "strategije napetosti", neofašističkim atentatima, te ljevičarskom ekstremizmu Crvenih brigada. Analizirati će se politička kriza na početku Devedesetih, nestanak velikih političkih stranaka koje su označile tzv. Prvu Republiku, te ulazak S. Berlusconija na političku scenu. Zadnji dio kolegija biti će posvećeni kritičkoj analizi konstrukcije javnih sjećanja i političke manipulacije povjesnih događaja vezanih za „fojbe“ i „istočnu granicu“.					
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA					
Nakon odslušanog i položenog kolegija studenti će biti sposobni:					
<ul style="list-style-type: none"> - definirati i objasniti teme novije povijesti Italije - ukazati na mehanizme i posljedice određenih povjesnih događanja, te kritički analizirati predložene teme 					
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)					
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad		
X		X	X		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo		
X					
III. SUSTAV OCJENJIVANJA					
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave	0.75	0			
Aktivnost u nastavi	0.25	0			
Kontinuirana provjera znanja 1 (Kolokvij)	1.5	70			
Kontinuirana provjera znanja 2 (Esej)	0.5	30			
UKUPNO	3	100			
Opće napomene:					
Varijanta 1 bez završnog ispita					
Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.					

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema slijedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Paul Ginsborg (1990): *A history of contemporary Italy: society and politics, 1943-1988*, London. (odabrana poglavlja)
2. Patrick McCarthy (2000): *Italy since 1945*, Oxford. (odabrana poglavlja)
3. Franko Dota, *Zaraćeno poraće. Konfliktni i konkurenčni narativi o stradanju i iseljavanju Talijana Istre*, Zagreb, 2010. (odabrana poglavlja)
4. Damir Grubiša (2007): *Berluskonizam : talijanski politički dossier 2001.-2006.*, Rijeka
5. Odabrani znanstveni članci o suvremenoj povijesti Italije

IZBORNA LITERATURA

1. Borut Klabjan (ed.), *Borderlands of Memory*, Oxford, 2018.
2. John Foot (2003): *Modern Italy*, New York. (odabrana poglavlja)
3. John Foot (2009): *Italy's divided memory*, New York. (odabrana poglavlja)
4. Odabrani znanstveni članci o suvremenoj povijesti Italije

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni biti nazočni na 70% predavanja.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Oglasna ploča i putem e-maila

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Konzultacije i e-mail

NAČIN POLAGANJA ISPITA

/

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	
Proljetni izvanredni	
Ljetni	17.6.2021. i 15.7.2021
Jesenski izvanredni	9.9.2021. i 10.9.2021.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – online nastava
1.tjedan		Uvodno predavanje
2.tjedan		Od sloma fašizma do stvaranja Republike
3.tjedan		Pedesete: politički centrizam, ekonomsko čudo, promjene u društvu, 1956. na

		talijanskoj ljevici
4.tjedan		Šezdesete: politička formula lijevog centra, prosvjedi, 1968.
5.tjedan		Sedamdesete: razdoblje olovnih godina
6.tjedan		Crvene brigade
7.tjedan		Neofašistički atentati i "crni" terorizam
8.tjedan		Politička kriza i pad I. Republike
9.tjedan		Proces „mani pulite“, mafija i atentati
10.tjedan		Razdoblje „berluskonizma“
11.tjedan		Sjećanja i historija: problem interpretacija
12.tjedan		Političke manipulacije povijesnih događaja: problem „fojbi“ i „istočne granice“
13.tjedan		Kritički osvrt na historiografiju
14.tjedan		Kolokvij
15. tjedan		Popravni kolokvij

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Definirati i objasniti teme novije povijesti Italije.	Definirati i objasniti teme novije povijesti Italije. Od sloma fašizma do stvaranja Republike; Pedesete: politički centrizam, ekonomsko čudo, promjene u društvu, 1956. na talijanskoj ljevici; Šezdesete: politička formula lijevog centra, prosvjedi, 1968.; Sedamdesete: razdoblje olovnih godina; Crvene brigade; Neofašistički atentati i "crni" terorizam; Politička kriza i pad I. Republike. Proces „mani pulite“, mafija i atentati; Razdoblje „berluskonizma“; Sjećanje i historija: problem interpretacija; Političke manipulacije povijesnih događaja: problem „fojbi“ i „istočne granice“; Kritički osvrt na historiografiju.	Predavanje, rasprava, poticanje diskusije.	Esej, pismeni kolokvij.
Ukazati na mehanizme i posljedice određenih povijesnih događanja, te kritički analizirati predložene teme.		Predavanje, tumačenje, komparacija, rasprava, poticanje diskusije, terenska nastava.	Esej, pismeni kolokvij.

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Stanovništvo i okoliš u ranonovovjekovnoj Hrvatskoj					
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički					
Semestar	IV.					
Akademска godina	2020./21.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+15+0					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	online asinkrono - Merlin	Broj sati učioničke nastave	0			
		Broj sati online nastave	30			
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne					
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Dubravka Božić Bogović					
Kabinet	443					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	srijeda 10.00-11.00 četvrtak 11.00-12.00					
Telefon	051/265-733					
e-mail	d.bozic@uniri.hr					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Nastanak i razvoj historijske demografije, predmet i metode historijske demografije, povjesni izvori za povijest stanovništva hrvatskih prostora u ranom novom vijeku, čimbenici demografskog razvoja, struktura i kretanje stanovništva, temeljni pojmovi ekohistorije, pristupi povijesti okoliša, okoliš kao historiografska kategorija, doživljaj okoliša u ranom novom vijeku, međudjelovanje čovjeka i okoliša na hrvatskom prostoru u ranom novom vijeku.						
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA						
Po završetku nastave iz navedenog predmeta student će moći:						
<ul style="list-style-type: none"> - objasniti temeljne pojmove povijesti stanovništva i povijesti okoliša - usporediti demografska kretanja u različitim hrvatskim regijama u ranom novom vijeku - vrednovati činjenice o okolišu i odnosu čovjeka prema okolišu kao historiografske kategorije - raspravljati o historiografskim tekstovima koji se bave stanovništvom i okolišem u povijesti - primijeniti metodološke postupke na povjesne izvore - samostalno obraditi zadani temu 						
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)						
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad			
x	x	x	x			
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo multimedija i sustav Merlin			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA						
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA		MAX BROJ BODOVA			
Pohađanje nastave	0,75		0			
Kontinuirana provjera znanja 1 (kolokvij 1)	0,5		20			
Kontinuirana provjera znanja 2 (kolokvij 2)	0,5		20			
Seminar	1		45			
Aktivnost u nastavi	0,25		15			
UKUPNO	3		100			
Opće napomene:						
Varijanta 1 bez završnog ispita						

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

V. Stipetić, N. Vekarić, Povijesna demografija Hrvatske, Zagreb-Dubrovnik 2004.
D. Roksandić, Čovjek i prostor, čovjek i okoliš. Ekokonstorijski ogledi, Samobor – Zagreb, 2018.
Ekonomika i ekohistorija. Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša, Zagreb (razna godišta - stručni, pregledni i znanstveni radovi po izboru)

IZBORNA LITERATURA

S. Krivošić, Stanovništvo i demografske prilike u sjeverozapadnoj Hrvatskoj u XVIII. i u prvoj polovici XIX. stoljeća, Varaždin 1991.
N. Vekarić, Vrijeme ženidbe i ritam poroda (Dubrovnik i njegova okolica od 17. do 19. stoljeća), Zagreb-Dubrovnik 2000.
R. Skenderović, Najstarija matična knjiga brodske župe Presvetog Trojstva (1701.-1735.), Slavonski Brod 2012.
A. Wertheimer Baletić, Stanovništvo i razvoj, Zagreb 1999.
S. Krivošić, Izvori za historijsku demografiju: djelomični brojčani i poimenični popisi stanovništva, Arhivski vjesnik, br. 36, 1993., 159-170.
W. Kula, Povijesna demografija. Demografija kao pomoćna povijesna znanost, Acta historico-economica Iugoslaviae, vol. 8, 1981., 17-79.
L. Delort-F. Walter, Povijest europskog okoliša, Zagreb 2002.
J. D. Huges, Što je povijest okoliša?, Zagreb 2011.
I. G. Simmons, Globalna povijest okoliša. Od 10 000 pr. Kr. do 2000. n. Kr., Zagreb 2010.
H. Petrić, Neki aspekti odnosa ljudi i okoliša na granici habsburškog i osmanskih imperijalnih sustava u ranome novom vijeku: na primjeru koprivničkog područja u 16. i 17. stoljeću, Povijesni prilozi, br. 24, 2005., 101-126.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije, oglasna ploča Odsjeka, e-pošta, mrežna stranica fakulteta, mrežna stranica Odsjeka za povijest, sustav Merlin.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Usmeno, pismeno, e-pošta, sustav Merlin, MS Teams

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	
Proljetni izvanredni	

Ljetni	16. i 30. lipnja 2021.
Jesenski izvanredni	1. i 8. rujna 2021.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1.		Uvod u kolegij (pojmovi, kategorije, kronološke i prostorne odrednice, komparacija povijesnih procesa). Uvod u seminarske zadatke (upute).
2.		Povijest stanovništva i povijesna demografija – istraživački problemi, historiografija i izvori. Seminarski zadaci.
3.		Povijest okoliša i ekohistorija – istraživački problemi, historiografija i izvori
4.		Povijesno-demografske metode. Seminarski zadaci
5.		Prirodno kretanje stanovništva u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku. Seminarski zadaci.
6.		Mehaničko kretanje stanovništva u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku. Seminarski zadaci.
7.		Struktura stanovništva u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku. Seminarski zadaci.
8.		Kolokvij 1
9.		Pojam (koncept) i doživljaji okoliša u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku. Seminarski zadaci.
10.		Opće smjernice: međusobni utjecaji čovjeka i okoliša. Okoliš i mentaliteti. Seminarski zadaci.
11.		Promjena prirodnih uvjeta (klima, reljef, tlo, vode...) u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku. Seminarski zadaci.
12.		Promjena bioloških uvjeta (vegetacija, epidemije...) u hrvatskim zemljama u ranom novom vijeku. Seminarski zadaci.
13.		Krajolik kao inspiracija. Promjene krajolika i društvene promjene. Seminarski zadaci.
14.		Kolokvij 2
15.		Povijest okoliša u funkciji zaštite okoliša i održivog razvoja. Seminarski zadaci.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
objasniti temeljne pojmove povijesti stanovništva i povijesti okoliša	nastanak i razvoj historijske demografije, predmet i metode historijske demografije; povijesni izvori za povijest stanovništva hrvatskih prostora u ranom novom vijeku	predavanje, rad na tekstu	kolokvij
usporediti demografska kretanja u različitim hrvatskim regijama u ranom novom vijeku	čimbenici demografskog razvoja, struktura i kretanje stanovništva	predavanja, rad na tekstu, seminarski zadaci	kolokvij, aktivnost u nastavi, seminar
vrednovati činjenice o	temeljni pojmovi	predavanja, rad na tekstu,	kolokvij, aktivnost u

okolišu i odnosu čovjeka prema okolišu kao historiografske kategorije	ekohistorije, pristupi povijesti okoliša, međudjelovanje čovjeka i okoliša na hrvatskom prostoru u ranom novom vijeku	seminarski zadaci	nastavi, seminar
raspravljati o historiografskim tekstovima koji se bave stanovništвом i okoliшem u povijesti	okoliš kao historiografska kategorija, doživljaj okoliša u ranom novom vijeku	predavanja, rad na tekstu	aktivnost u nastavi, seminar
primijeniti metodološke postupke na povjesne izvore	povjesni izvori za povijest stanovništva hrvatskih prostora u ranom novom vijeku, pristupi povijesti okoliša,	analiza izvora, seminarski zadaci	aktivnost u nastavi, seminar
samostalno obraditi zadatu temu	nastanak i razvoj historijske demografije, predmet i metode historijske demografije, povjesni izvori za povijest stanovništva hrvatskih prostora u ranom novom vijeku, čimbenici demografskog razvoja, struktura i kretanje stanovništva, temeljni pojmovi ekohistorije, pristupi povijesti okoliša, okoliš kao historiografska kategorija, doživljaj okoliša u ranom novom vijeku, međudjelovanje čovjeka i okoliša na hrvatskom prostoru u ranom novom vijeku.	rad na tekstu, analiza izvora, seminarski zadaci	aktivnost u nastavi, seminar

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Antropologija u nastavi povijesti		
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički (interni izborni kolegij nastavničkog modula)		
Semestar	II.		
Akademска godina	2020./2021.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Online	Broj sati učioničke nastave	
		Broj sati online nastave	30
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Kosana Jovanović		
Kabinet	446		
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Utorkom 10:00-11:00, četvrtkom 12:00-13:00 i online po dogovoru		
Telefon	265-728		
e-mail	kjovanovic@ffri.hr, jovanovickosana@gmail.com		
Suradnik na kolegiju			
Kabinet			
Vrijeme za konzultacije			
Telefon			
e-mail			
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<p>Antropologija kao disciplina ostvaruje veliki utjecaj na razumijevanje problematika koje se javljaju kroz razna povijesna razdoblja, kao što su primjerice pitanja etniciteta, jezika, rase, rodnih razlika te društvenih staleža i sl. Sukladno tome, cilj ovog kolegija jest omogućiti studentima da kroz upoznavanje i kritički pregled raznih antropoloških ideja, znanstvenih i teorijskih pravaca, steknu vještine kritičke analize povijesnih, socioloških, etnografskih i etnoloških problematika, kao i onih kulturne povijesti, te osposobiti studente za oblikovanje i primjenu adekvatnih nastavnih strategija za poučavanje ovih sadržaja u nastavi povijesti.</p> <p>Teme koje će se obrađivati na kolegiju jesu sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izvori i metode. 2. Radionice. 3. Istraživački projekt. 4. Egzemplarna nastava povijesti. 5. Terenska nastava povijesti. 6. Jezik i obrazovanje. 7. Debata u poučavanju važnosti tolerancije i ljudskih prava. 8. Mediji u nastavi povijesti. 9. Problemska nastava povijesti. 			
OEĆKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<p>Nakon odslušanog kolegija te uspješno izvršenih obveza predviđenih ovim programom, očekuje se da će studenti moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interdisciplinarnim pristupom identificirati i tumačiti povijesne podatke otkrivajući društveni, politički, kulturni i ekonomski kontekst u kojem su nastali. 2. Primijeniti znanje o antropološkim principima u nastavi povijesti kako bi kritičkim i kreativnim metodama te metodama aktivnog učenja mogli demonstrirati jedinstvenosti i različitosti ljudskog života, te društvenih, političkih, ekonomskih i kulturnih vrijednosti, struktura, procesa i obrazaca ponašanja. 3. Steći kompetencije prosocijalnog mišljenja, te vještine poučavanja uvažavanja različitosti i tolerancije primjenom multiperspektivnog pristupa u obradi tema i problema vezanih uz etnicitet, jezik, rasu, rodne razlike, društvene staleže i dr. u nastavi povijesti na temelju analize slučajeva i učenja putem rješavanja problema. 			

4. Primijeniti stečena znanja na sve nastavne oblike rada u nastavi povijesti.
5. Koristiti metode egzemplarne nastave povijesti u poučavanju društvenih, političkih, kulturnih i ekonomskih problematika.
6. Ospoznati se za kreativan pristup u pripremi nastave (intervju, debata, radionica, istraživački projekt) kod poučavanja navedenih sadržaja u nastavi povijesti.
7. Ospoznati se za primjenu metoda otkrivanja i istraživanja u nastavi povijesti kojima se omogućava razumijevanje povijesti koje prelazi faktografsko znanje.
8. Predstaviti osnovne društvene vrijednosti u nastavi povijesti uz pomoć metoda poučavanja putem usmene predaje, terenske nastave, grupnog rada kao nastavnog oblika, filma i pisanih izvora.
9. Ospoznati se za izvođenje problemske nastave povijesti u kojoj se povjesno mišljenje razvija kroz upotrebu zadataka.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
		x	

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0,75	0
Aktivnost na nastavi	0,25	5
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	25
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	25
Samostalni rad	0,5	15
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnom ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Auge Marc, Prilog antropologiji savremenih svetova (pr. Ana A. Jovanović) (Beograd: Biblioteka XX vek: Knjižara Krug, 2005.)
2. Barnard Alan, History and theory in anthropology (Cambridge: Cambridge University Press, 2003.)
3. Bošković Aleksandar, Kratak uvod u antropologiju (Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, 2010.)
4. Erickson, Paul A., Murphy, Liam D., A history of anthropological theory (Peterborough: Broadview Press, 2001.)
5. Koren Snježana, Čemu nas uči povijest? Priručnik za nastavnike (Zagreb: Profil, 2015.)
6. Hylland Eriksen Thomas, Small places, large issues : an introduction to social and cultural anthropology (London; Ann Arbor, MI: Pluto Press, 2001.)
7. Stradling Robert, Multiperspektivnost u nastavi povijesti: priručnik za nastavnike (pr. Silvije Devald, Draženka Kešić) (Zagreb: Srednja Europa, 2005.)

IZBORNA LITERATURA

1. Burke Peter, Junaci, nitkovi i lude : narodna kultura predindustrijske Evrope (pr. Borko Auguštin, Dunja Rihtman-Auguštin) (Zagreb: Školska knjiga, 1991.)

2. Eliade Mircea, Sveti i profano (pr. Božidar Petrač) (Zagreb: AGM, 2002.)
3. _____, Mefistofeles i androgin (pr. Ita Kovač) (Zagreb: Fabula nova, 2004.)
- Geertz Clifford, Lokalno znanje : eseji iz interpretativne antropologije (pr. Irena Matijašević) (Zagreb: AGM, 2010.)
4. Gross Mirjana, "Susret historije i antropologije," Narodna umjetnost 33 (1996.): 71-86.
5. Handbook of ethnography, ur. Paul Atkinson, Amanda Coffey, Sara Delamont, John Lofland, Lyn Lofland (Los Angeles: SAGE Publications, 2007.)
6. Nationalism and ethnosymbolism : history, culture and ethnicity in the formation of nations, ur. Athena S. Leoussi, Steven Grosby (Edinburgh: Edinburgh University Press, cop. 2007.)
7. Rapport Nigel, Overing Joanna, Social and cultural anthropology : the key concepts (London; New York: Routledge, 2003.)
8. Rihtman-Auguštin Dunja, Etnologija naše svakodnevice (Zagreb: Školska knjiga, 1988.)
9. Odabrani članci.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

- Usmeno
- Pismo: a) oglasna ploča
b) web stranice Odsjeka za povijest
c) e-poštom

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

- Konzultacije
- E-pošta

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Ispitni rokovi se određuju početkom akademske godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tјedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka za povijest te na web stranicama fakulteta. Odjava ispita se mora izvršiti bar 48 sati prije ispita u protivnom će se smatrati da je student rok iskoristio.

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima.

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave. Studenti su dužni položiti dva međuispita (kolokvija) koji će biti uvjet, uz jedan održani i predani samostalni rad, za pristup završnom ispitu. Prag prolaznosti na međuispitu je 50%.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	/
Proljetni izvanredni	/
Ljetni	14.6.2021., 5.7.2021. u 10h
Jesenski izvanredni	6.9.2021., 9.9.2021. u 10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1.		Izvori i metode u antropološkom istraživanju kao dopuna nastavnom gradivu
2.		Radionica etnografije na osnovu usmene predaje - čovjek u društvenom, kulturnom i političkom kontekstu
3.		Istraživački projekt: genealogija i intervjyu u poučavanju društva i rodnih odnosa – obiteljske strukture, brak, rođni odnosi i razlike, seksualnost u povijesnom istraživanju
4.		Kolokvij 1
5.		Egzemplarna nastava povijesti kroz

		poučavanje politike i moći – političkih, društvenih i ekonomskih promjena u povijesti
6.		Odnos čovjeka i prirode kroz terensku nastavu – proizvodnja, potrošnja, razmjena i tehnološki napredak.
7.		Jezik i obrazovanje
8.		Mediji kao oruđe za poučavanje religije, simbolизма i rituala
9.		Kolokvij 2
10.		Debata u poučavanju važnosti tolerancije i ljudskih prava
11.		Problemska nastava povijesti kroz proučavanje identiteta – etnicitet, nacija, manjine
12.		Samostalni rad – prezentacija projekta
13.		Samostalni rad – prezentacija projekta
14.		Samostalni rad – prezentacija projekta
15.		Samostalni rad – prezentacija projekta

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Interdisciplinarnim pristupom identificirati i tumačiti povjesne podatke otkrivajući društveni, politički, kulturni i ekonomski kontekst u kojem su nastali	Izvori i metode u antropološkom istraživanju kao dopuna nastavnom gradivu	Predavanja; diskusija	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji
Primijeniti znanje o antropološkim principima u nastavi povijesti kako bi kritičkim i kreativnim metodama te metodama aktivnog učenja mogli demonstrirati jedinstvenosti i različitosti ljudskog života, te društvenih, političkih, ekonomskih i kulturnih vrijednosti, struktura, procesa i obrazaca ponašanja	Radionica etnografije na osnovu usmene predaje - čovjek u društvenom, kulturnom i političkom kontekstu	Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji
Steći kompetencije prosocijalnog mišljenja, te vještine poučavanja uvažavanja različitosti i tolerancije primjenom multiperspektivnog pristupa u obradi tema i problema vezanih uz etnicitet, jezik, rasu, rodne razlike, društvene staleže i dr. u nastavi povijesti na temelju analize slučajeva i učenja putem rješavanja problema	Debata u poučavanju važnosti tolerancije i ljudskih prava Jezik i obrazovanje Istraživački projekt: genealogija i intervju u poučavanju društva i rodnih odnosa – obiteljske strukture, brak, rodni odnosi i razlike, seksualnost u povjesnom istraživanju	Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji

Primijeniti stečena znanja na sve nastavne oblike rada u nastavi povijesti	Samostalni rad	Rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Koristiti metode egzemplarne nastave povijesti u poučavanju društvenih, političkih, kulturnih i ekonomskih problematika	Egzemplarna nastava povijesti kroz poučavanje politike i moći – političkih, društvenih i ekonomskih promjena u povijesti	Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji
Ospособiti za kreativan pristup u pripremi nastave (intervju, debata, radionica, istraživački projekt) kod poučavanja navedenih sadržaja u nastavi povijesti	Samostalni rad.	Rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Ospособiti za primjenu metoda otkrivanja i istraživanja u nastavi povijesti kojima se omogućava razumijevanje povijesti koje prelazi faktografsko znanje	Samostalni rad.	Rad u grupi; izrada i prezentacija projekta	Zadaci izvedbe; izlaganje; prezentacija
Predstaviti osnovne društvene vrijednosti u nastavi povijesti uz pomoć metoda poučavanja putem usmene predaje, terenske nastave, grupnog rada kao nastavnog oblika, filma i pisanih izvora	Odnos čovjeka i prirode kroz terensku nastavu – proizvodnja, potrošnja, razmjena i tehnološki napredak Mediji kao oruđe za poučavanje religije, simbolизма i rituala	Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji
Ospособiti za izvođenje problemske nastave povijesti u kojoj se povjesno mišljenje razvija kroz upotrebu zadataka	Problemska nastava povijesti kroz proučavanje identiteta – etnicitet, nacija, manjine	Predavanja; diskusija; individualni rad	Pismena provjera znanja (kolokvij, ispit); sudjelovanje u diskusiji

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU						
Naziv kolegija	Arhivska građa u nastavi suvremene povijesti					
Studij	Diplomski sveučilišni studij <i>Povijest</i> (dvopredmetni); smjer: nastavnički (interni izborni kolegij nastavničkog modula)					
Semestar	II.					
Akademска godina	2020./2021.					
Broj ECTS-a	3					
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+0					
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	(online Teams)	Broj sati učioničke nastave				
		Broj sati online nastave	30			
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne					
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Darko Dukovski					
Kabinet	F-440					
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Po dogovoru; Petkom 18.30 – 19.30					
Telefon						
e-mail	darko.dukovski@uniri.hr					
Suradnik na kolegiju						
Kabinet						
Vrijeme za konzultacije						
Telefon						
e-mail						
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA						
SADRŽAJ KOLEGIJA						
Kolegij nudi sustavno prikupljena znanja o vrijednosti korištenja arhivske građe u nastavi povijesti u osmogodišnjim i srednjim školama te je koncipiran kao poduka studentima o arhivskoj građi te načinima prezentacije građe učenicima osmogodišnjih i srednjih škola i njihovom uklapanju u plan i program nastave povijesti s posebnim osvrtom na problem interpretacije i kritičke valorizacije građe.						
Uvod u predavanje Znanstveno istraživanje povijesti kao temelj interpretacijama i pisanja udžbenika povijest za osnovne i srednje škole. Arhivska građa kao osnovni predmet istraživanja i temelj objašnjavanja povijesnih događaja i procesa.						
Prvi dio						
<ol style="list-style-type: none"> Što su arhivi i arhivska građa; Vrste arhiva i arhivske građe; Načini arhiviranja i korištenja građe, Dostupnost građe za istraživanje suvremene povijesti Upoznavanje s vrstama arhiva, arhivske građe (dokumenti, filmovi, fotografije, novine (tiskani mediji), artefakti, knjige, dnevničci i dr. Tehnika rada sa vrstama arhivske građe, dostupnost i jezik. Primjeri rada s originalnim dokumentima, fotokopijom ili kopijom originala, utvrđivanje vjerodostojnosti, rukopis, strojopis, pečati, oznake dokumenta, brojevi spisima, potvrđama kroz uruđbeni zapisnik, dopisane primjedbe i komentari, Zaglavlja i adrese, pisanje nadnevaka, brzojavi, okružnice, pisma, izvješća, potvrde, matični listovi, način primjene. Problemi poznавanja upravnog sustava i državnih institucija, problem sub i superordiniranosti. Arhivska građa kao jedan od temeljnih izvora znanstvene povijesne spoznaje i interpretacije (Povijest kao res gestae i kao rerum gestarum). Značaj arhivske građe i način njezine prezentacije.						
U Prvom dijelu predavanja predstaviti razliku prezentacije arhivske građe u osmogodišnjim i srednjim školama i načina njezina korištenja. Vrijednosni aspekti građe. Značajno je uskladiti rječnik prema starosnoj dobi i stupnju obrazovanja učenika. Ukloniti problematiku arhivalnoga istraživanja i arhivske građe kao izvora za povijest pojedinih razdoblja u povijesti civilizacije.						
Drugi dio						
<ol style="list-style-type: none"> Pragmatični, odgojno-obrazovni ciljevi uvođenja kritičke analize arhivske građe u nastavi povijesti u osmogodišnjim i srednjim školama Značaj filmova i fotografija u nastavi povijesti, načini kritike i uporabe (za osnovne i srednje škole) Način korištenja građe u nastavi, postavljanje pitanja, interpretacija i korelacija s ostalom građom te zaključci Kritika dokumenata. Problemi i interpretacija vjerodostojnosti, spekulacija, subjektivnost-objektivnost (kritičko ispitivanje), povezivanje spoznaja, provjera rezultata i njihova usporedba Načini predstavljanje dokumenata, analiza, sinteza, prihvaćanje spoznaje (u osmogodišnjim i srednjim školama)						

11. Problem povezanosti spoznaje s mogućnostima interpretacije i poučnosti
12. Tehnika prezentacije
13. Metodički učinci
14. Rad s darovitim učenicima osmogodišnjih i srednjih škola), rad u skupinama, posjet arhivu, korištenje građe u prezentaciji PPT, plakati, predavanja kako bi kroz sve te aktivnosti učenici stjecali iskustvo tzv. problemskoga pristupa temama (postavljanje pitanja ili problema, utvrđivanja načina njegova rješavanja, izvođenje zaključka)
15. Mogućnost i dosezi, vrijednosti i načini rada na sekundarnoj arhivskoj građi (novinama i periodici), razumijevanja bitnih odrednica moralnih, društvenih i drugih vrijednosti u bližoj i daljoj prošlosti uz usporedbu s trenutnim dosezima i vrijednostima.

U drugom dijelu predavanja predstaviti razliku prezentacije arhivske građe u osmogodišnjim i srednjim školama i načina njezina korištenja. Posebno obratiti pozornost na kritiku arhivske građe u iščitavanju povjesnih činjenica i procesa. Značaj povezanosti arhivske građe i njezina provjera u smislu rekonstrukcije događaja.

Tijekom trajanja kolegija bit će korištena arhivska građa iz hrvatskih, talijanskih i britanskih arhiva te objavljena arhivska građa

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će biti sposobni samostalno istraživati građu u povjesnim arhivima, pronaći primjere arhivske građe koje bi značajno mogle utjecati na bolje razumijevanja nastavne jedinice ili teme u procesu nastave povijesti.

Studenti će biti sposobni samostalno kritički obraditi navedene vrste arhivske građe i prirediti ih za nastavu povijesti u osmogodišnjim i srednjim školama te ih prezentirati učenicima.

Bit će sposobni samostalno će prepoznavati vrste arhivske građe i načine njihove interpretacije, razlikovati ono što se dogodilo od izvješća o tome što se dogodilo.

Bit će sposobni prenijeti svoje spoznaje o povezanosti i uklapanju znanstvenih spoznaja s već postojećim sustavima znanja.

Dakle bit će sposobni objasniti razlike u interpretacijama povijesti određenih događaja te objasniti zbog čega do tih razlika dolazi.

Naposljetku, upoznat će tehniku primjene arhivske građe (prezentacije) predviđajući metodičke učinke postupka. Studenti će biti sposobni pripremiti učenike za njihova vlastita istraživanja, potaknuti im znatiželju i kritičnost prema pisanoj građi.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohadanje nastave	0,75	0
Samostalni rad	0,25	20
Kontinuirana provjera znanja 1	0,25	20
Kontinuirana provjera znanja 2	0,25	20
Predstavljanje samostalnog rada	1,50	40
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Samostalni rad

Samostalni rad se sastoji od analize arhivske građe, njegove didaktičke i metodičke prilagodbe prezentaciji određenim uzrastima učenika u osnovnim i srednjim školama u vidu priprema za konkretnu nastavnu jedinicu te izlaganje.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Originalna digitalizirana odabrana arhivska građa prema potrebi
2. Darko Dukovski, Neki momenti razvoja fašističkog pokreta na Pazinštini u okvirima općeg razvoja »istarskog fašizma~ 1919-1929 (kroz komentare arhivske građe), Vjesnik istarskih arhiva, sv. 2-3, 1992-1993., 105-134
3. Darko Dukovski, Atentat na britanskoga brigadira Roberta de Wintonu u Puli 10. veljače 1947., Časopis za suvremenu povijest 3/2010, Zagreb: IHP, 671-691.
4. Dukovski, Darko, Habsburški popisi stanovništva kao izvor podataka za društvenu i ekonomsku povijest: Procesi modernizacije u Istri - usporedne statistike Kopra i Pule // Prvi moderni popis stanovništva u Istri: II primo censimento demografico moderno in Istria: Prvi moderni popis prebivalstva v Istri / Kalc, Aleksej (ur.). Kopar : Historia Editiones, 2012. Str. 333-356
5. Dukovski, Darko, Gospodarska i socijalna problematika u izvješćima i vizitacijama fašističkih čelnika u Istri 1925.-1931. u okvirima opće fašizacije istarskog društva. // Društvena istraživanja. 6-7 (1993.) , 4-5; 675-697.
6. Dukovski, Darko, Povijesna ekspertiza tragedije na Vargaroli (Vergarolla - Pula) od 18. kolovoza 1946.. // Histrija: Godišnjak Istarskog povijesnog društva. I. (2011) , 1; 79-112

IZBORNA LITERATURA

1. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima pročišćeni tekst zakona NN 105/97, 64/00, 65/09, 144/12
2. Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva (NN63/04,106/07)
3. Pravilnik o uvjetima smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskog gradiva, broju i strukturi stručnog osoblja arhiva (NN 65/04)
4. Dukovski, Darko, Hrvatsko-slovenski odnosi i pitanje razgraničenja u Istri (1900.-2002.) // Slovensko-hrvaško sosedstvo = Hrvatsko-slovensko susjedstvo / Darovec, Darko, Strčić, Petar (ur.). Kopar : Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales : Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 2011.. Str. 47-66.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obvezni pohađati 75% predavanja kao jedan od uvjeta izlaska na završni ispit.
Sudjelovanje u terenskoj nastavi u jednom od hrvatskih državnih arhiva.

Moraju izraditi samostalni rad na temelju arhivske građe

Nastava se u cijelosti održava ONLINE preko Microsoft Teamsa i Vibera kao i kolokviji

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Konzultacije
Oglasna ploča Odsjeka
E-pošta
Web fakulteta; Teams, Viber

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Usmeno; Pismeno; E-pošta; Telefonom, Teams, Viber

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba ukupno skupiti najmanje **30 ocjenskih bodova** da bi se moglo pristupiti završnom ispitu, odnosno usmenom izlaganju i prezentiranju samostalnog rada u trajanju od 20 minuta uz obvezu obrane izloženog.

Kontinuirana provjera znanja – međuispiti

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave. Ocjenjivat će se jedan međuispit koji ima za cilj utvrditi stupanj usvojenog znanja i tehnika rada s arhivskom građom. Međuispit će se sastojati od pisanja eseja temeljenog na konkretnoj arhivskoj građi koji podrazumijeva analizu građe i njezine moguće interpretacije u sklopu određene nastavne jedinice.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom kradom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

Ispitni rokovi se određuju početkom akademске godine, a mogu se mijenjati (bolest ili službena spriječenost) tjedan dana prije. O promjenama termina ispita moguće je saznati preko oglasne ploče Odsjeka i na web stranicama fakulteta.

Odjava završnog ispita se mora izvršiti prema terminima ISVU-a.

Studentska i profesorska evaluacija način je praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija.

ISPITNI ROKOV

Zimski	
Proljetni izvanredni	
Ljetni	14.6. i 28. 6. u 10h

Jesenski izvanredni	2.9 ili 9.9. u 10h	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)		
DATUM	NAZIV TEME – učionička nastava	NAZIV TEME – <i>online</i> nastava
1.		Uvodno predavanje: Znanstveno istraživanje povijesti kao temelj interpretacijama i pisana udžbenika povijest za osnovne i srednje škole. Arhivska građa kao osnovni predmet istraživanja i temelj objašnjavanja povijesnih događaja i procesa.
2.		Što su arhivi i arhivska građa; Vrste arhiva i arhivske građe; Načini arhiviranja i korištenja građe, Dostupnost građe za istraživanje suvremene povijesti. Upoznavanje s vrstama arhiva, arhivske građe (dokumenti, filmovi, fotografije, novine (tiskani mediji), artefakti, knjige, dnevničci i dr.
3.		Tehnika rada sa svakoj od vrsta arhivske građe, dostupnost i jezik. Primjeri rada s originalnim dokumentima, fotokopijom ili kopijom originala, utvrđivanje vjerodostojnosti, rukopis, strojopis, pečati, oznake dokumenta, brojevi spisima, potvrđama kroz urudžbeni zapisnik, dopisane primjedbe i komentari, Zaglavla i adrese, pisanje nadnevka, brzojavi, okružnice, pisma, izvješća, potvrde, matični listovi, način primjene
4.		Problemi poznavanja upravnog sustava i državnih institucija, problem sub i superordiniranosti
5.		Arhivska građa kao jedan od temeljnih izvora znanstvene povijesne spoznaje i interpretacije (Povijest kao res gestae i kao rerum gestarum). Značaj arhivske građe i način njezine prezentacije.
6.		Kolokvij
7.		Ciljevi uvođenja kritičke analize arhivske građe u nastavi povijesti u osmogodišnjim i srednjim školama
8.		Značaj filmova i fotografija u nastavi povijesti, načini kritike i uporabe (za osnovne i srednje škole); Način korištenja građa u nastavi, postavljanje pitanja, interpretacija i korelacija s ostalom gradom te zaključci; Problem povezanosti spoznaje s mogućnostima interpretacije i poučnosti; Tehnika prezentacije; Metodički učinci;
9.		Rad s darovitim učenicima osmogodišnjih i srednjih škola), rad u skupinama, posjet arhivu, korištenje građe u prezentaciji PPT, plakati, predavanja kako bi kroz sve te aktivnosti učenici stjecali iskustvo tzv. problemskoga pristupa temama (postavljanje pitanja ili problema, utvrđivanja načina njegova rješavanja, izvođenje zaključka). Mogućnost i dosezi, vrijednosti i načini rada na sekundarnoj arhivskoj građi (novinama i periodicima), razumijevanja bitnih odrednica moralnih, društvenih i drugih vrijednosti u biloj i daljoj prošlosti uz usporedbu s trenutnim dosezima i vrijednostima.
10.		Kolokvij
11.		Prezentacija samostalnog rada

12.		Prezentacija samostalnog rada
13.		Prezentacija samostalnog rada
14.		Prezentacija samostalnog rada
15.		Prezentacija samostalnog rada

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Samostalno istraživati građu u povijesnim arhivima.	<ul style="list-style-type: none"> - Arhivi i arhivska građa (općenito- tvorci i društvena potreba), prikupljanje, obrada, čuvanje, prezentacija, korištenje - Načini arhiviranja i korištenja građe te njezina dostupnost - Vrste (sistematizacija) arhiva, arhivske građe i fondova prema tvorcima: dokumenti, filmovi, fotografije, novine (tiskani mediji, artefakti, knjige, dnevničici i dr. 	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanje, opisivanje i objašnjavanje - Prezentacija: primjeri arhiva u Hrvatskoj i inozemstvu, fondovi, izgled spremišta i čitaonica; vrste arhivske građe - Demonstracija; Diskusija: majeutički razgovor; razgovor o iskustvima, mogućnostima i nejasnoćama -Frontalni rad - Individualni rad -pisanje bilješki 	<ul style="list-style-type: none"> -Rasprava -Studija slučaja – raščlamba nastanka arhivskog fonda i vrijednosti arhivske građe -Rješavanje problema
Pronaći primjere arhivske građe koje bi značajno mogle utjecati na bolje razumijevanja nastavne jedinice ili teme u procesu nastave povijesti. Razlikovati ono što se doista dogodilo i izvješće o onome što se dogodilo. Samostalno odrediti načine njihove interpretacije.	<ul style="list-style-type: none"> - Znanstveno pitanje, hipoteza, metode arhivskog istraživanja; - Tehnike rada s različitim vrstama arhivske građe: utvrđivanje vjerodostojnosti, rukopis, strojopis, pečati, oznake dokumenta, brojevi spisima, potvrdoma kroz urudžbeni zapisnik, dopisane primjedbe i komentari, Zaglavljia i adresu, pisanje nadnevka, brzozavi, okružnice, pisma, izvješća, potvrde, matični listovi, način primjene; - Problemi poznavanja upravnog sustava i državnih institucija, problem sub i superordiniranosti. 	<ul style="list-style-type: none"> -Predavanje, opisivanje i objašnjavanje - Prezentacija istraživanja i kritika dokumenta i ostalih arhivskih vreda - Rad na arhivskoj građi - Demonstracija kritike dokumenta i raščlambе sadržaja na originalnim dokumentima - Frontalni rad - Rad u paru; skupni rad - Raščlamba rada na dokumentu - formalna i sadržajna - Izrada pojmovnika i kratica 	Kratki pismeni ispit: raščlamba i kritika arhivske građe (po izboru) uz korištenje pojmovnika i kratica
Studenti će biti sposobni samostalno kritički obraditi navedene vrste arhivske građe i prirediti ih za nastavu povijesti u osmogodišnjim i srednjim školama te ih prezentirati učenicima.	<ul style="list-style-type: none"> - Arhivska građa kao jedan od temeljnih izvora znanstvene povijesne spoznaje i interpretacije (Povijest kao res gestae i kao rerum gestarum). - Značaj arhivske građe i način njezine prezentacije, tehnike prezentacije - Znanstveno-vrijednosni aspekti građe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Majeutički i heuristički razgovor - Rad na tekstu: usporedna interpretacija - Individualni, rad u paru i skupni rad - Raščlamba, povezivanje i sumiranje prema zadanoj obrascu - Samostalna interpretacija 	Kolokvij: mješoviti zadaci objektivnog tipa i zadaci izvedbe

	<ul style="list-style-type: none"> - Sinteza građe i modeli interpretacije. 		
Objasniti razlike u interpretacijama povjesnih događaja i procesa. Upoznati tehniku primjene arhivske građe.	<ul style="list-style-type: none"> - Pragmatični, odgojno-obrazovni ciljevi uvođenja kritičke analize arhivske građe u nastavi povijesti u osmogodišnjim i srednjim školama - Značaj filmova i fotografija u nastavi povijesti, načini kritike i uporabe (za osnovne i srednje škole); - Način korištenja građe u nastavi, postavljanje pitanja, interpretacija i korelacija s ostalom građom te zaključci - Problemi i interpretacija vjerodostojnosti, spekulacija, subjektivnost-objektivnost. - Načini predstavljanje dokumenata, analiza, sinteza, prihvaćanje spoznaje (u osmogodišnjim i srednjim školama) - Problem povezanosti spoznaje s mogućnostima interpretacije i poučnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanje i majeutički razgovori - Frontalni rad, individualni rad i skupini rad - Raščlamba povijesnih izvora, fotografija i filmova - Postavljanje pitanja 	Mješoviti zadaci objektivnog tipa i zadaci izvedbe (po izboru)
Opisati, povezati i interpretirati procese i metode korištenja arhivske građe u nastavi povijesti za osnovne i srednje škole.	<ul style="list-style-type: none"> - Metodički učinci - Rad s darovitim učenicima osmogodišnjih i srednjih škola), rad u skupinama, posjet arhivu, korištenje građe u prezentaciji PPT, plakati, predavanja kako bi kroz sve te aktivnosti učenici stjecali iskustvo tzv. problemskoga pristupa temama (postavljanje pitanja ili problema, utvrđivanja načina njegova rješavanja, izvođenje zaključka) - Mogućnost i dosezi, vrijednosti i načini rada na sekundarnoj arhivskoj građi (novinama i periodici). - Razumijevanja bitnih odrednica moralnih, društvenih i drugih vrijednosti u bližoj i daljoj prošlosti uz usporedbu s trenutnim dosezima i vrijednostima. 	<ul style="list-style-type: none"> - Predavanje -Majeutički i heuristički razgovori - Diskusija - Frontalni rad, individualni rad -Prezentacija: vježbe 	-Kolokvij: mješoviti zadaci objektivnog tipa i zadaci izvedbe. -Prezentacija i predavanje: interpretacija i povezivanje -Razgovor - Diskusija